

Pražské Jezulátko

PŘÍLOHA KATOLICKÉHO TÝDENÍKU

MILÍ ČTENÁŘI,

Období adventu a Vánoc je obtěžkáno a můžeme doslova říct, že je těhotné Slovem, které touží stát se tělem. Čas znovu otevírající téma Boha, který přichází na svět jako dítě. Tento jeho jedinečný vstup do lidského světa se dotýká životního příběhu každého člověka a také otevírá téma dětství a přítomnost dítěte v nás.

Tato vánoční událost je často pokrývá jistou vrstvou nostalgie a sentimentu. Tedy čehosi, co nám říká, že je to již za námi. Co nám jen připomíná dobu dávno minulou – to, co ještě patřilo do období našeho dětství, a co jsme ale již dávno opustili. Vždyť jsme vyrostli, jsme velcí, dospělí a moudří. Nechceme se přece vracet zpátky do dětských botiček a stávat se dětinští. Chceme růst a postupně dospívat k odpovědnosti za svůj život. Vždyť přece víme, že když člověk neroste, nezůstane malým, ale prostě zakrní.

Tak je otázkou, co znamená být dítětem a také dospělým, moudrým a zkušeným člověkem. Zda je dobře zůstat dítětem, anebo naopak dětství navždy opustit. Kdysi jsem viděl sochu starce, který nesl na ramenou dítě. Stařec se ohlížel zpět, jakoby na životní cestu, kterou prošel. Díval se do minulosti. Dítě na jeho ramenou mělo vztažené ruce směrem dopředu a ve tváři mělo výraz vyjadřující obrovskou touhu po budoucnosti. Připraveno na překvapení a na setkání s něčím novým. Pohled dítěte byl naplněn očekáváním a touhou mnohého v životě dosáhnout, ale zároveň bylo nesené na starcových ramenou. Rysy mužovy tváře vypovídaly o tom, že prošel mnohým trápením a zkouškami. Bylo vidět, že se už tolíkerému naučil a je uschopněn držet svou minulost s vyrovnaností a odpuštěním. Sousoší jako by ztvárňovalo jednoho jediného člověka, jenž v sobě nese obojí – jak dítě, tak i starce. Oba dva si na své životní cestě krok za krokem osvojují, co znamená mít úctu jeden k druhému. Nepotřebují jeden nad druhým zvítězit, ale dovedou kráčet společně. Postupně tak objevují, že se oba navzájem milují a mají se v úctě.

Je před námi čas, ve kterém znovu nalézáme bohatství Božího i našeho dětství. Nejen v tom, s čím Bůh vstupuje do tohoto našeho světa, ale také v onom nacházení dítěte v nás samých.

Mít úctu, vzdát poctu a hold Dítěti je cestou člověka k znovunalezení sebe sama. A tak se dřepnutí si na bobek a pokleknutí nestává dětinským postojem, ale gestem pokory a úcty, respektu a zbožštěného údivu nad cestou, na níž krok za krokem nacházíme záblesk Boží tváře i našeho lidství. Tak se nám dostává hlubšího pochopení a my takto můžeme pevněji stát nablízku druhému člověku.

P. PETR GLOGAR,
převor Kláštera Pražského Jezulátka

Svatá rodina a Vánoce očima psychiatryně

Opět se přiblížily Vánoce. Čas radosti, veselosti, pohody a klidu, svátečně nazdobených bytů a domů, čas dárků, pohádek, vůní skořice a františků, svařeného vína, čas mlsání vánočního cukroví a dobrého jídla, návštěvy betlémů, příbuzných a známých, úsměvů a porozumění, hlubokých duchovních zážitků, čas koledí a České mše vánoční, čas prastarých vánočních zvyků a koledování... I všudypřítomná reklama se nás snaží ujistit, že Vánoce mají být především „šťastné a veselé“. Vystihuje však tento idylický, v praxi často těžko dosažitelný obrázek opravdu podstatu Vánoc?

Možná by bylo dobré se zamyslet nad tím, jaké byly „první Vánoce“ a jakou situací měla Svatá rodina. Panna Maria ve vysokém stupni těhotenství musí opustit domov, kde má vše přichystáno, a vydat se na dalekou nepohodlnou cestu do neznáma s vidí-

nou, že každou chvíli (a možná i cestou) má porodit své prvorozené dítě. Sama, jen s Josefem, bez svého rodinného zázemí a bez přítomnosti známých, na které se může obrátit o pomoc. Realita v Betlémě je však patrně ještě horší než nejhorší představa – všechny útulky jsou přeplněné a nikoho nezajímá, že Maria má porodit své první dítě. Narozenním Božského dítěte ve chlévě však příběh nekončí, za nějakou dobu Svatá rodina zase musí prchat – narychlo, v noci, vstříc nebezpečí do Egypta...

I KDYŽ NEBUDOU ŠŤASTNÉ A VESELÉ...

Výjimečnost Svaté rodiny, jak vidíme, není tedy v tom, že by měla svoji životní pouť nějak idylickou a prostou problémů, ale v tom, že Maria a Josef přijímali realitu svého života, někdy docela těžkou, a prožívali ji s vtěleným Božím Synem. Ten ačkoliv tu moc měl, přesto neproměňoval těžké ži-

votní situace Svaté rodiny pomocí zázraků. Pokud by se tohle podařilo i nám, věřím tomu, že letošní Vánoce budou pro nás opravdu důležité – i když třeba nebudou „šťastné a veselé“. Možná právě tyto realisticky prožité Vánoce mohou být novým začátkem našeho života. A to i tehdy, když se nestane zázrak a my se nezabavíme svých fyzických či psychických trápení, těžkostí, nemocí či mezilidských nedorozumění, i když budeme (možná) prožívat také emoce, které nás nebudou plnit jen nadšením, pokojem a radostí. I takové emoce totiž patří k životu, a tedy i k Vánocům. Narození Božího Syna ve chlévě může být pro nás důkazem, že žádná životní situace pro něj není nepřijatelná, ale naopak – že každou z nich může prozářit svým světlem a pokojem.

MUDr. Ludmila Bartůšková
psychiatryně, přednášející na KTF

FILM O PRAŽSKÉM JEZULÁTKU NA VÁNOČNÍCH OBRAZOVKÁCH

Arcibiskup Dominik Duka se sestrou Dominikou ze svého sekretariátu a režisérem Otakárem Schmidtem se skleněným Jezulátkem speciálně vyrobeným ve sklárně Ave Clara pro film o Pražském Jezulátku. Snímek Roman Nešleha

Režisér OTAKÁRO MARIA SCHMIDT natočil další film z řady svých hodinových poetických duchovních filmů, které již sedmým rokem připravuje pro Českou televizi. Po Janu Nepomuckém, jezuitěch, salesiánech, sv. Vojtěchovi (právě vyšel na DVD v Karmelitánském nakl.) či sv. Františkovi z Assisi přichází na řadu Pražské Jezulátko. Tým Otakára Schmidta při natáčení spolupracoval s řadou odborníků a setkal se s mnoha dalšími lidmi, kteří mají k Pražskému Jezulátku osobitý vztah. Film bude mít televizní premiéru 23. prosince ve 20.50 hodin na ČT 2 a reprízu pak na stejném programu 29. prosince ve 13.10 hodin.

■ **Premiéra vašeho filmu o Pražském Jezulátku se kvapem blíží. Co vás k natáčení o Jezulátku přivedlo?**

Byl to nápad, který se zrodil při setkáních s historikem Jiřím Kotalíkem, kunsthistorikem Janem Roylem a také spisovatelem a básníkem Martinem Petiškou. Říkali jsme si, že jde o fenomén, který je ve světě ještě známější než Jan Nepomucký, o němž jsme film už točili. V případě Jezulátka nejde o svěťce, ale přímo o Spasitele. V České televizi nám bylo řečeno, že by to mohla být ozdoba vánočního vysílání, a my jsme proto začali přemýšlet, jak Jezulátko přiblížit širšímu okruhu diváků, kteří třeba nejsou věřící nebo jsou kriticky zaměřeni proti církvi, náboženství, křesťanství nebo přímo katolíkům.

■ **A jakým způsobem jste téma Pražského Jezulátka nakonec pojali?**

Dostala se nám do ruky knížka „Malý princ v nás“ vydaná v Portálu, která byla pro nás v propojení s jungiánskou hlubinnou psychologií klíčem k pojetí tohoto tématu.

Jungiánská psychologie je mně osobně velmi blízká, protože mě i moji partnerku – a zároveň kolegyni – Janu Studničkovou přemostila od esoteriky ke křesťanství. Knížka „Malý princ v nás“ by pro liberály, básníky a umělce mohla představovat jakýsi můstek mezi Jezulátkem jako archetypem dítěte a Malým princem v nás, který by je přivedl k Pražskému Jezulátku.

■ **Propojil jste tedy Jezulátko s Exupéryho Malým princem?**

Ano. Vycházím z toho, že Malý princ v nás může být svým způsobem i Jezulátko. Ve filmu se tato myšlenka objevuje spíše jako leitmotiv a zároveň podtitul „Malý princ v nás se ptá, Pražské Jezulátko odpoví dá“. Vnímám to tak, že Malý princ je vlastně malý Exupéry, který při opravě letadla zůstane v poušti a zpytuje sám sebe. Možná má i nějaké vidiny a najednou mu naskočí bohatý vnitřní život.

■ **A setkal se Exupéry skutečně s úctou k Pražskému Jezulátku?**

Snažil jsem se o to něco dozvědět. K tomuto propojení mě přivedl bývalý převor bosých karmelitánů od Jezulátka P. Petr Šleich. Pak jsem toto téma rozvíjel s naší velvyslankyní ve Francii paní Chatardovou. Víme ale jen to, že Exupéry byl shodou okolností ve Francii vychováván jezuitou a při té příležitosti mohl s Jezulátkem přijít do styku.

■ **Jak podle vás vypadá propojení Malého prince s Jezulátkem?**

Malý Exupéry, čili Malý princ, chodí po svých vnitřních malých planetkách a nachází tam své nečnosti personifikované do různých bankéřů, neurotických lampářů, pijanů nebo závisláků na nějaké droze. Jde vlastně o šest malých planetek našich vnitřních nečností. Planetky navštěvuje v doprovodu lišky, slona, hada či růže a vlastně se vnitřně vyčistí, dostatečně se vyptá a potom odlétá do nebe. A to je moment, kdy Malý princ sice odlétá, ale v tu chvíli symbolicky přichází ne už princ, ale právě král – Pražské Jezulátko, které odpoví dá.

■ **Když se tedy člověk, stejně jako Malý princ, bude dostatečně ptát sám sebe a stejně jako on si vyčistí svůj vnitřní vesmír, přichází pak ve vašem filmu malý Ježíš se svými odpověďmi?**

(Pokračování na str. B)

Film o Pražském Jezulátku na vánočních obrazkách

(Dokončení ze str. A)

Malý princ je v našem filmu jen jako jedna ze zhruba třiceti kapitolek okomentovaná bioetikem a knězem P. Markem Orko Váchou, který to krásně spojuje s mystikou Terezie z Ávily. V okamžiku, kdy Malý princ odchází do nebe, přichází Jezulátko, aby zůstalo a rozplynulo se v davu. Chtěli jsme, aby náš film končil tím, jak Malý princ jako herec odchází na Karlově mostě i s Pannou Marií mezi lidi. Na konci filmu pak citujeme sv. Edith Steinovou – Židovku, karmelitku, mučednici 20. století a spolupatronku Evropy – když začátkem roku 1942, pár měsíců před svou smrtí v Osvětimi, píše: „Včera mě před obrázkem Pražského Jezulátka napadlo, že na sobě má císařský korunovační oděv se všemi patřičnostmi. Není tedy náhodné, že se jeho působení projevílo právě v Praze. Vždyť Praha byla po staletí sídlem někdejších německých či římských císařů a působí tak majestátním dojmem, že se s ní nemůže měřit žádné jiné město, které znám, ani Vídeň, ani Paříž. Jezulátko do Prahy přišlo, právě když se císařská sláva a nádhra blížila svému konci. Není snad samo tím skrytým císařem, který jednou učiní konec vši bídě a strádání? Ono má přece otěže v rukou, i když si lidé myslí, že vládnou sami...“

Mluvil jste o tom, že byste rád svými filmy oslovil i lidi nevěřící, kteří třeba hledají, nebo dokonce i mají odmítavý vztah k věci či církvi...

Naše filmy jsou o souvislostech v dějinách Evropy a jsou určené hlavně mladým lidem. Filmy je totiž mohou oslovovat díky poetičnosti vyprávění a režijnímu stylu, který umožňuje obrazově a zábavně předávat důležité historické informace. Formálně kombinujeme hrané scény a dokumentární výpovědi se symbolickými obrazy s přesahem do současného světa. Proto pro nás bylo důležité, že jsme byli nyní podpořeni také ministerstvem školství, které bude naše filmy s duchovní tematikou, včetně filmu o Pražském Jezulátku, doporučovat do škol. Po letech úsilí se nám podařilo, že se snad filmy dostanou i k hledajícím studentům. Sám učím na univerzitě a vím, že přes tyto filmy mladí mnohem lépe vnímají historii i věci církevní.

Film o Jezulátku bude tedy k vidění nejen v České televizi?

Po jeho odvysílání vyjde film na DVD v Karmelitánském nakladatelství. K dispozici bude opět jako naše předchozí filmy v několika jazykových mutacích. Vysílá se bude také v polské, maďarské a pravděpodobně i ve francouzské a italské televizi. A doufáme, že s tímto tématem prorazíme i do španělsky mluvících zemí v Jižní Americe, kde budeme příští rok natáčet pod záštitou argentinského velvyslance misie kolem Buenos Aires a kam bychom rádi vezli jedno z osmi skleněných Pražských Jezulátek. Ta vytváří sklář Petr Larva ve sklárně Ave Clara a měla by letět do vybraných světových katedrál.

Nejprve by ale měl sošky požehnat Svätý otec, od něhož pak poputují do světa. Na australském kontinentě by Jezulátko zamířilo do katedrály v Sydney, na asijském do Pekingu, na africkém do katedrály ve Středoafričské

Jezuita a historik Miroslav Herold (vpravo) se soškou Jezulátka při natáčení filmu. Snímek Jiří Červinka

Pražské Jezulátko si ve filmu O. Schmidta zahrál Viktor Komárek. Snímek Roman Nešleha

Natáčelo se i v Barceloně. Filmařský tým (zleva Jana Studničková, kameraman Jiří Strnad, Otakáro Schmidt a Miroslav Herold) se soškou Jezulátka před katedrálou Sagrada Familia. Snímek Jiří Červinka

republice nebo v Beninu, v Severní Americe do katedrály sv. Jana Nepomuka Neumanna ve Philadelphii nebo v New Yorku a v Jižní Americe právě do Buenos Aires. Dále se uvažuje o pařížské Notre Dame a o katedrále Sagrada Familia v Barceloně.

Snad ve světě ocení i roztomilé herecké výkony našeho herce Viktora Komárka, jehož otec Vojtěch Komárek tradičně skládá do našich filmů hudbu, a také mé střihačky a spolurežisérky Jany Studničkové. Ta hraje ve filmu s Jezulátkem jeho maminku Pannu Marii v reáliích staré Prahy – Malé Strany, což by mělo být pro lidi s úctou k Pražskému Jezulátku atraktivní.

Natáčení a výroba každého z filmů se vás určitě i nějak osobně dotýká. Co pro vás v tomto smyslu znamenalo natáčení o Pražském Jezulátku?

Film o Jezulátku rychle přesáhl to, s čím jsme do tématu vstupovali. V podstatě jsme jen cvrnkli do tématu, které se pak rozběhlo neuvěřitelným způsobem. Velmi významné pro nás bylo, že jsme pro film dostali záštitu od arcibiskupa Dominika Duky, ale také od ministerstva zahraničních věcí (i osobně od Karla Schwarzenberga), ministerstva kultury a nově také přímo od premiéra Nečase a jeho kanceláře. Důležitá pro nás byla určitě i myšlenka, že jsme byli coby český národ soškou Jezulátka obdarováni ze Španělska. A ve filmu jsme chtěli také zachytit, že toto Jezulátko světu – obrazně řečeno – vracíme.

To vypadá jako velké cvrknutí...

Ta věc nás převalila, duchovně přetekla a já mám pocit, že už to nemáme ve své moci, ale je to práce Ducha Svätého. My jsme do tématu skutečně jen cvrnkli, a dějí se věci a akce, které už v tuto chvíli ani nejsou v mé kompetenci. Já se na to teď už jen překvapivě dívám, jak to letí kolem mne. Jsem ale rád, že jsem mohl být u toho startu.

Věříme, že Ježíšek, náš Spasitel, který přišel jako Král i jako dítě, v tomto případě jako Pražské Jezulátko, dává odpovědi na naše otázky a zůstává v nás a s námi. A to je filozofický básnický podtext našeho filmu.

GABRIELA PLAČKOVÁ

OTAKÁRO MARIA SCHMIDT (*1960) je režisérem, scenáristou, kameramanem, hercem a moderátorem. Absolvoval pantomimu, tanec a herectví na Konzervatoři Jaroslava Ježka a katedru scenáristiky a dramaturgie na FAMU. Působil v divadelním společenství Sklep. Po roce 2004, kdy přijal křesťanskou víru, se začal ve svých hodinových hraných dokumentech pro ČT věnovat duchovním tématům např. o sv. Janu Nepomuckém, sv. Vojtěchovi, jezuitěch či salesiánech. Spolupracuje s náboženskou redakcí ČT a s křesťanskou televizí Noe, pro kterou vytváří cyklus „Léta letí k andělům“, „Bet-lechem – dům-chleba“ a talkshow „Cesta k andělům“. Od roku 2000 téměř na všech projektech spolupracuje se svou partnerkou Janou K. Studničkovou.

O těch, kterým patří království nebeské

Každý jistě zná dva slavné Ježíšovy výroky: „Nebudete-li jako děti, nevejde do království nebeského“ (Mt 18,3) a „Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské“ (Mt 19,14). Citují je z Matoušova evangelia, ale najdeme je i v těch dalších. Výroky se vlastně paradoxně dětí netýkají – týkají se dospělých křesťanů, přičemž postava dítěte se propůjčuje k mnoha různým alegorickým (a proto možná někdy divným) výkladům.

Ježíš přišel na svět jako malé dítě. Pojďme si tedy nejprve o dětech v Bibli popovídat a poté se zkusme zamyslet, co ono „nebudete-li jako děti“ a oba texty v tomto kontextu chtějí říci.

JAK JE TO S DĚTI V BIBLI?

Převažující představou o nízkém sociálním statusu dětí v Bibli musíme poněkud korigovat, i když ne zcela vyloučit. „Korunou starců jsou vnuci, ozdobou synů otcové“ (Př. 17,6). Jistě, dítě je nehotová bytost, o to však cennější jsou biblická tvrzení o jeho náboženské důstojnosti.

Dítě je Boží chránělec, Bůh je „Otcem sirotků“ (Ž 68,6), který mstí bezpráví na nich páchané (Ex 22,21–23). Děti se účastní bohoslužeb a „ústy nemluvnat a kojenců“

(Ž 8,2) si Bůh připravuje chvalozpěv ke své cti. Je k Izraeli jako matka ke svému dítěti (Iz 66,10–13; Ž 131,2). Děti jsou mezi prvními příjemci i posly jeho zjevení spásy, vždyť Gedeona, Samuele i Davida oslovuje jako mladé chlapce. Vrcholem prorocké vize mesiánské budoucnosti Izraele je pak narození Emmanuele, „Boha s námi“ (Iz 7,10–14), královského dítěte, které v Davidově království znovu nastolí právo a spravedlnost (Iz 9,1–6).

JEŽÍŠ A DĚTI

Za těchto okolností nepřekvapuje, že se i Syn Boží zjevuje světu nejprve jako malé dítě. „Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus

Pán, ve městě Davidově. Naleznete dělátko v plenkách, položené do jeslí“ (Lk 2,11–12). Lukáš podrobně sleduje jeho dětství od narození, přes obětování v chrámě, až po Ježíšovu podřízenost rodičům, ale i tajemnou nezávislost na nich a vztah k Otci (Lk 2,27; 2,43–51).

Dospělý Ježíš pak k dětem zaujímá stejný postoj jako Bůh. Děti jsou ve stavu, který jim umožňuje vstup do království, a požehnaní, které jim Ježíš uděluje (Mk 10,16), ukazuje, že jsou opravdovými učedníky, jimž nebeské království patří. Zde se tedy dostáváme zpět k našim shora zmíněným textům.

(Pokračování na str. C)

O těch, kterým patří království nebeské

(Dokončení ze str. B)

NEBUDETE-LI JAKO DĚTI

„Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského“ (Mt 18,3). Celá osmnáctá kapitola Matoušova evangelia pojednává o vztazích mezi členy křesťanské komunity, přičemž hlavními dvěma tématy jsou pokora a odpuštění, jak prozrazují dvě otázky učedníků Ježíšovi (18,1.21). Kapitola se jako zlatá nit vine myšlenka, že kvalita komunity se odvíjí od toho, jak se komunita dokáže chovat ke svému nejslabšímu členu, protože každý Kristův učedník je jedinečně cenný. Nejslabší člen je symbolizován „dítětem“, „malíčným“, „ztracenou ovci“ a „hříšníkem“, ale svým způsobem je oním nejslabším členem vlastně každý; nikdo totiž nemá zahynout a každý má u Otce svého anděla.

Prvním tématem kapitoly je tedy pokora, která je jedním z nejdůležitějších témat Ježíšovy služby vůbec. Učedníci se Ježíše ptají: „Kdo je vlastně největší v království nebeském?“ (18,1) Ironií je, že krátce poté, co jim Pán vyprávěl o svém utrpení a smrti (17,22–23), učedníci přemýšlejí o životě výlučně jako o místě moci, postavení a slávy. Nezajímá je, čím je člověk veliký, nýbrž zajímá je velikost sama. „Království nebeské“ zde neznámá budoucí skutečnost, nýbrž, jak prozradí Ježíšova odpověď, především současnou realitu křesťanské komunity.

Ježíš k sobě volá jako názorný příklad dítě. Jeho sociální bezvýznamnost a nevinost chybějícího sebepečet je přímým protikladem postoje učedníků. Ježíš dítě „staví“ doprostřed, je to tedy dítě, které sotva chodí, možná ho Ježíš přidržuje a dřepí vedle něj. Jeho „jestliže se neobrátíte“ (sv. Řehoř Nazíánský použité řecké sloveso chápe jako „jestliže se pokoríte“), „a nebudete jako děti“ (18,3), kterým je poměřování na větší,

Nebudete-li jako děti...

Snímek archiv KT

či menší zcela cizí, „nevejdete do království nebeského“. Být jako „toto“, tedy malé dítě, znamená se pokorit (18,4). Ježíš na otázku po „velikosti“ staví „malost“ dítěte; velikost

v království je věcí pokory, nikoli síly nebo postavení. „Pokora“ dítěte nespočívá v jeho pokorných myšlenkách nebo činech, nýbrž v jeho nedostatečném sociálním statusu. Je-

žíš tento paradox zdůrazní o něco později: „Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, kdo se poníží, bude povýšen“ (23,11–12).

Tato pokora však nesmí být „chlupatou“ pokorou, která člověka křiví. Dětem, stejně jako blahoslaveným chudým v duchu (Mt 5,3), patří království nebeské pro jejich naprostou závislost na Bohu. Jde tedy o pokoru pramenící z vědomí závislosti na Bohu, které nejde o postavení a moc.

NEBRAŇTE JIM JÍT KE MNĚ

„Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské“ (Mt 19,14). Tento druhý Ježíšův výrok naše pojednání dále dokresluje. Rodiče přinášejí Ježíšovi děti, aby na ně vložil ruce a pomodlil se, ale učedníci jim to zakazují (19,13). Asi se domnívají, že Ježíš má důležitější věci na práci, než ztrácet čas a energii žehnaním malým dětem. Ježíšova reakce potvrzuje, že i když jsou děti považovány ve svém sociálním postavení za méně důležité (jak to ukazuje postoj učedníků), pro Ježíše tomu tak není. Jeho reakce jistě učedníky překvapila. Malé děti ve své závislosti (rodiče je „přinášejí“) náležejí nebeskému království svou podstatou. Jestliže měly být pro učedníky v 18. kapitole vzorem, pak samozřejmě mají v Ježíšově přítomnosti opodstatněné místo. Jsou živým obrazem toho, o čem Boží království je a jak má být přijímáno.

ABBÁ, TATÍNKU!

Jednou jsem jel tramvají a na zadní plošinu nastoupila arabská rodina s dítětem v kočárku. Tramvaj sebou trhla a rozjela se. Chlapec se polekal a začal volat: „Abbá, abbá!“ Jako Ježíš, pokorně dětsky závislý na svém Otci. Jako i každý Ježíšův učedník, který chce jeho životní styl napodobit.

P. LADISLAV HERYÁN

Hledání ztraceného dítěte – pozvání ke sváteční relaxaci

Vánoce, svátek slavený v maximální šíři v euroamerické kultuře, nám po staletí připomínají kromě tradičních hodnot také téma úspěšného (a současně tajemného) početí neobyčejného dítěte, nekomplikovaného těhotenství (i v komplikovaných podmínkách), přirozeného porodu (bez nemocnic a lékařských zásahů) a etapu nejranějšího dětství. Přinášejí nám tedy hodnoty, které v moderní době přestávají být samozřejmostí – a tím rostou jejich význam.

Není divu, že se po léta našinci i cizinci obracejí k jedinečnému Pražskému Jezulátku. Vždyť i pohled na „obyčejné“ novorozeně dokáže vykouzlit něžný úsměv na tváři a potěšit srdce i nejzarytějšího morouse. Pojďme tedy společně kromě osvědčených způsobů oslavit tyto svátky také hlubokým ponořením se do vlastního nitra a vydejme se na dobrodružnou a nesnadnou cestu hledání témat s Vánoci tak těsně spjatými.

K VLASTNÍM KOŘENŮM

Přestože zřejmě nikdo z nás neví, s jakým smyslem a významem miminko přichází na svět a jak dlouho na světě pobude, většina z nás si ráda představí, že dítě čeká dlouhý, v mnoha ohledech bohatý, šťastný a správný život. Toto očekávání a samotný příchod dítěte může znamenat obrovskou šanci pro něj i pro jeho okolí. Příbuzní mění své role, rodina se rozvíjí a rozšiřuje.

Osobně neznám nikoho, kdo by měl jasné vzpomínky na dobu, kdy pobýval pod srdcem své mámy, a na dobu po narození. Několik jedinců si matně vzpomíná na dobu pozdější a asi většina z nás má první vzpomínky z předškolního věku. Jako bychom se my, když jsme byli malíci, sami sobě poněkud ztratili. Ale určitou fantazii o té době máme pravděpodobně všichni. O tom, jak byl náš vznik okolím vítán, kdo měl největší radost, kdo si dělal největší starosti, jak v té době fungoval svět, co zde bylo z toho, co už nyní není, a naopak – co zde nebylo z toho, co je dnes běžné. Možná oprášíme stará alba a ponoříme se do fotografií nebo s nimi sezná-

míme nejmladší členy své rodiny. A pustíme se do vyprávění mýtů a legend vlastního rodu.

NA CHVÍLI ZASE MIMINKEM

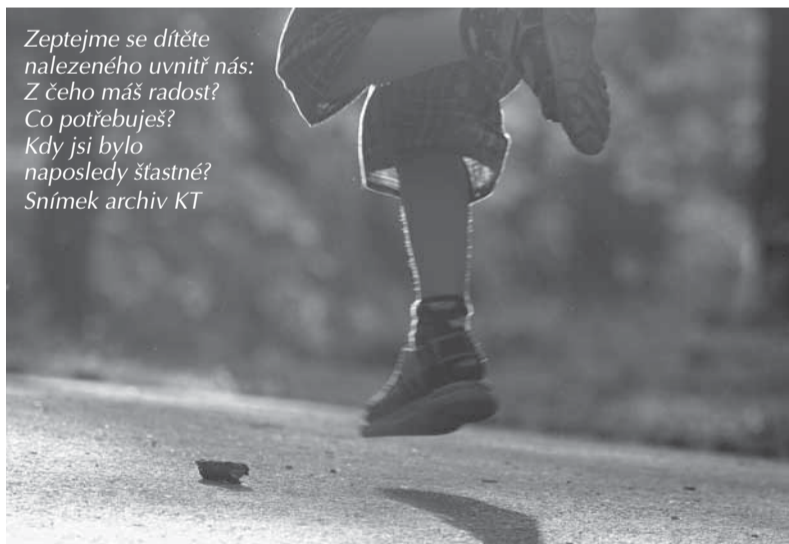
Mohli bychom také zkusit něco nového – například si za zavřenými očima představit život miminka ještě před narozením, kdy slyší jen tlumené zvuky, kterým neumí dát žádný konkrétní význam, a vidí pouze rozdíly mezi světlem a tmou. Je tak chráněné před okolím, přestože s ním má kontakt, má svůj vlastní prostor, který se ale s tím, jak roste a sílí, k jeho údivu zmenšuje. Dovolme si třeba jen na chvíli vytvořit takový svět pod peřinou – zaposlouchejme se do zvuků vnějšího světa se zvědavostí, dívejme se, co pod dekou prosvítá, kudy se k nám dostává světlo, kde máme tmu, studujme odstíny mezi nimi. Uvědomme si teplo, které v omezeném prostoru vzniká, a zkusme zachytit obrazy, které se nám objeví v naší mysli. Relaxujme a nabírejte sílu. Vynořené obrazy pak můžeme zachytit například kresbou či malbou.

Můžeme dále experimentovat i s prožitky děťátka nedávno narozeného. Zkusme si

ještě jednou, tentokrát ovšem vědomě, prohlédnout tento svět, jako by byl pro nás úplně nový a neznámý. Dokážeme se ještě soustředit na ty nejmenší maličkosti a detaily, a přitom vnímat okolí jako celek, jehož jsme součástí? Umíme vnímat nejrůznější vůně, které nás obklopují právě teď? Jsme schopni vlastním hmatem „objevit“ blízké okolí a také naše ruce, ocenit jejich pevnost i měkkost, sílu, zručnost i laskavost? Je pro nás snadné představit si místnost, do které jsme se narodili, či představit si osoby, které nás na světě přivítaly? Uměli bychom si vybavit místnost, ve které jsme vyrůstali, atmosféru pokoje, jeho barvy, vzory?

PTEJME SE SAMI SEBE

Jako poslední neobvyklou oslavu bychom si mohli v klidu a uvolnění představit, že kdybychom sami sebe coby malinké přeci jen našli, ptali bychom se tohoto dítěte nalezeného uvnitř nás: Z čeho máš radost? Co potřebuješ? Kdy jsi bylo naposledy šťastné? Čeho se bojíš? Jaké máš sny? Co všechno ti dali tví rodiče? Pro co se snadno nadchneš?

Zeptejme se dítěte nalezeného uvnitř nás: Z čeho máš radost? Co potřebuješ? Kdy jsi bylo naposledy šťastné? Snímek archiv KT

Kdy jsi dostalo spoustu lásky a kdy jsi lásku rozdávalo? Kdy býváš zmatený? Co ti dává pocit jistoty? V čem jsi jiný, než jsou jiné děti? Co tě baví? Co ti jde samo od sebe? Co a kdo tě snadno ovlivní? Jaké máš zranění? Co na tvá zranění působí léčivě? Kdy se cítíš svobodně?

Na jednotlivé odpovědi je často potřeba trpělivě vyčkat a je možné je pak zaznamenat písemně nebo v jiné formě – výtvarně, hudbou, pohybem...

PROBUĎME SOUCÍTĚNÍ

Přes všeobecně rozšířené představy o ideálním dítěti, sladkém dětství a bezproblémovém životě dětí nás každodenní realita vrhá zpět na zem a připomíná nám, že i děti mají své starosti, nemoci, některé jsou vystavené trýznění od svých blízkých i neznámých osob. Další se rodí s výrazným znevýhodněním oproti jiným dětem. Jsou děti, kterým je dopřán jen krátký čas pobytu na tomto světě, a některé umírají ještě dříve, než na svět přijdou. Tyto smutné skutečnosti v nás mohou znovu probudit soucit, solidarnost a ochotu pomoci právě dětem a lidem, kteří neměli tolik štěstí jako jiní. Soucítění tohoto druhu je totiž velmi malým dětem vlastní.

Přeji vám, aby váš život byl řadou smysluplných dnů, hodin a okamžiků, a přeji vám také radostné Vánoce.

Svůj příspěvek věnuji občanskému sdružení Dlouhá cesta a památce syna Marka.

ZUZANA TĚŠÍNSKÁ

Mgr. ZUZANA TĚŠÍNSKÁ, rodinná psychoterapeutka a předškolní pedagožka, lektorka seminářů pro rodiče s vážným zájmem o témata: psychosomatika, porodnictví a o komunikaci s rodinami, kterým zemřelo dítě. Více na: www.rodinna-terapie.eu

www.rodinna-terapie.eu

Bůh mi řekl, že mám putovat k Pražskému Jezulátku

S červenou kšiltovkou v ruce a v sandálech přichází před oltář Pražského Jezulátka devětasedmdesátiletý energický muž. Pokleká a děkuje za zdárný průběh své pěší pouti. Lužický Srb veterinář DR. PETR BRESAN se k Jezulátku vydal z vesnice Sulšecy-Sollschwitz v Horní Lužici přes Budyšín, Rumburk a Mělník až do Prahy.

Jaká byla vaše cesta?

Vyšel jsem ze Sulšec, kde jsem se narodil, a v Rumburku jsem se setkal se svým synovcem. Šli jsme pak společně přímo po silnici, po levé krajnici. Je to ale docela nebezpečné – člověk nesmí tu čáru překročit, protože za ní čeká smrt. Cestu k Pražskému Jezulátku jsem šel nyní už potřetí.

A co vás vede právě k Pražskému Jezulátku?

Moje matka porodila 12 dětí a všechny doma. Víšel jí tam obraz Pražského Jezulátka, které si pamatuji ze svého dětství. Před ním jsme se modlili. V klášteře cisterciáků, který je v Horní Lužici, dříve vyráběli sošky Pražského Jezulátka. Díky tomu se úcta k němu šířila mezi katolickými Lužickými Srby, ale po koncilu tato úcta padla. A to je také moje prosba k Pražskému Jezulátku, aby se mezi katolickými Lužickými Srby opět podařilo úctu k Jezulátku obnovit. Druhá a vlastně hlavní prosba, s níž před Pražské Jezulátko přicházím, je za rodiny. Základem každého národa je rodina. Ta se ale dnes často rozpadá, matky chodí na potrat, a tak je třeba se modlit, aby byly rodiny opět spolu. Modlím se pak obzvláště za křesťanské rodiny Srbů u nás v Lužici.

Přicházíte za Jezulátkem se svými probami, ale určitě pro vás má nějaký význam i ono pěší putování. Co vám přináší?

Během první pouti v roce 2009, kdy jsem si předsevzal, že budu k Jezulátku putovat, jsem přijal mnoho duchovních darů. Když jde člověk sám, má možnost meditovat a být s Bohem. Každý den se třeba modlím růženec a modlím se ho i při pouti. Růženec, ale modlitba vůbec, to je jídlo a pití pro duši. A když se lidé nemodlí, ztrácí s Bohem kontakt.

Člověk, který umí být vděčný, dostane dárek. A čím více jsme vděční, tím více jsme Bohem obdarováni. A tak jsem se rozhodl, že stejně jako jezdím každý rok Velikonoční jízdu, dokud mne nohy ponosou, budu chodit každoročně také na pouť k Jezulátku. Když jsem k němu šel minulý rok, napsal jsem si do svých poznámek: „Není krásnějšího místa na zemi a v nebi než u Boha. Nemůžeme se obrátit v čase. Co je věčnost? To je přítomnost, to, co se děje nyní. Víra jsou skutky a ty skutky by měly být dobré.“

Zmínil jste Velikonoční jízdy, které patří mezi tradice Lužických Srbů. Můžete je přiblížit?

K významným tradicím Lužických Srbů patří Velikonoční jízdy na koních. Petr Bresan je v současnosti jejich nejstarším účastníkem a společně s dalšími jezdci letos za zpěvu modliteb hlásal zprávu o zmrtvýchvstání Ježíše Krista již pošestašedesáté. Snímek Raíael Ledžbor

Lužičtí Srbové jsou malý slovanský národ obývající region na východě Německa poblíž hranic s Českem a Polskem, rozkládající se na dnešním území německého Saska. Lužičtí Srbové používají dva samostatné spisovné jazyky: hornolužičtinu a dolnolužičtinu. Jejich pojmenování Srbové (německy Sorben na rozdíl od jihoslovanských Serben), česky Lužičtí Srbové, je novodobým pojmem, který od roku 1945 jednotně označuje původní slovanské obyvatelstvo Dolní a Horní Lužice. Tento nejmenší slovanský národ je po celou svou historii germanizován. Lužičtí Srbové se ale dnes snaží udržovat své tradice a posilou v jejich slovanské identitě je jejich spolupráce a podpora od slovanských bratří zvláště z Čech a Polska.

Jsou to tradiční Velikonoční jízdy na koních. Muži oblečení do černých fraků s cylindrem a za zpěvu modliteb hlásají zprávu o tom, že Ježíš Kristus z mrtvých vstal. Nyní jsem nejstarším jezdcem a jel jsem letos již pošestašedesáté. Slíbil jsem, že dokud vysednu do sedla, budu se jízdy účastnit.

Říkal jste, že putujete celý život. Na která další poutní místa ještě chodíte?

Když jsem již v důchodovém věku přijal práci jako úředník Evropské unie ve Varšavě, začal jsem chodit na poutě z Varšavy do Čenstochové. Už jsem to šel jedenáctkrát. Je

to pouť dlouhá 300 kilometrů a letos je jubilejní – jde již o 300 let starou poutnickou tradici. Celkem chodí z Varšavy kolem 7 000 poutníků a Lužičtí Srbové tam putují v jedné skupině. Jde se devět dní a nocuje se ve stanecích, které nám vezou auta.

Potom jsem šel ještě pěšky s jedním známým z Lužice do litevského Vilniusu a ušli jsme takto 1 200 kilometrů. Mám pocit, že Bůh mi říká, co mám dělat. A stejně tak mi řekl, že mám putovat k Pražskému Jezulátku.

Kde jste se vůbec naučil tak dobře česky?

Dr. Petr Bresan se svým synovcem knězem Gabrišem Nawkou v modlitbě u oltáře Pražského Jezulátka. Snímek archiv kláštera

Po druhé světové válce bylo v České Lípě založeno první lužicko-srbské reálné gymnázium, do kterého jsem s dalšími dětmi z Lužice a také se svým bratrem v prosinci 1945 nastoupil. Bylo mi 13 let. O čtyři roky později bylo gymnázium zrušeno a já jsem přešel na gymnázium do Budyšína v Lužici. Nyní je tam pro děti Lužických Srbů vybudován krásný nový komplex, ve kterém je mateřská, základní a střední škola i gymnázium.

Po druhé světové válce chodili Lužičtí Srbové studovat na vysokou školu do Prahy. Studoval zde i otec Gabriš, můj synovec, který mě na této pouti doprovází, dále jeho strýc i moje nejstarší sestra. Konec konců spolupracujeme tady v Praze se Společností přátel Lužice, která náš malý národ Lužických Srbů různými akcemi podporuje.

Podvkrát jste k Jezulátku putoval sám a letos jste připutoval se svým synovcem. Proč zrovna s ním?

Je to syn mé sestry, který se stal knězem, což považuji za zázrak. Má sestra měla už sedm dětí, když otěhotněla poosmém, byla nemocná a dost trpěla. Přišla tehdy za mnou a říkala mi, že jí lékaři radí, aby šla na potrat. Ona ale řekla ne. A já jsem pak Bohu říkal, že ona už žádné dítě donosit nemůže. A přesto – osmé dítě se narodilo, je to Gabriš, a je z něho kněz. A dnes mezi Lužickými Srby šíří úctu k Jezulátku a jeho otec přeložil pro váš kostel Panny Marie Vítězné do lužické srbštiny modlitbu, která je na obrázcích s Jezulátkem. GABRIELA PLAČKOVÁ

Dr. PETR BRESAN se narodil roku 1932 v Sulšecach v Lužici. Vystudoval lužicko-srbské reálné gymnázium a následovalo studium veterininy v Lipsku. Celý život pracoval jako veterinář malých i velkých zvířat. Je členem Cyrilo-Methodějské společnosti, členem CDU, zakládajícím členem představenstva Katolické akademie v Drážďanech, předsedou společnosti „Bratrowstwo“, členem představenstva regionálního svazu Domowiny. Je ženatý a má tři děti.

VÁNOČNÍ MŠE SVATÉ U PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA

Vánoce 2011 v kostele Panny Marie Vítězné – Pražského Jezulátka
Tel.: 257 533 646, fax: 257 530 370, e-mail@pragjesu.info, www.pragjesu.info
Klášteř Pražského Jezulátka, Karmelitská 9, 118 00 Praha 1 – Malá Strana

24. 12. Štědrý den
9.00 česká mše (odpadá večerní mše v 18.00)

22.00 messa italiana
24.00 česká mše se zpěvem koled

25. 12. Slavnost Narození Páně

10.00 česká mše
12.00 English Mass
15.00 duchovní hudba: Rybova mše vánoční
17.00 misa en español

18.00 messa italiana
19.00 česká mše

26. 12. sv. Štěpán

10.00 česká mše
12.00 English Mass
18.00 česká mše

27. – 30. 12.
úterý až pátek
(časy bohoslužeb jako v jiné týdny)

31. 12.

9.00 česká mše
17.00 misa en español
18.00 česká mše na poděkování za uplynulý rok; po mši eucharistická adorace

1. 1. 2012 Matky Boží, Panny Marie

10.00 česká mše
12.00 English Mass
17.00 messe française
18.00 messa italiana
19.00 česká mše

Otevřeno od 8.30 do 19 hodin. Prohlídka možná mimo čas bohoslužeb.

JESLIČKY VYSTAVENY OD 17. PROSINCE.

POŽEHNANÉ SVÁTKY
KRISTOVA NAROZENÍ
VÁM PŘEJE
KOMUNITA
BOSÝCH KARMELETÁNŮ
OD PRAŽSKÉHO
JEZULÁTKA!

aktivity našeho řádů a rekonstrukci kostela s přílehlým klášterem a prostorami pro poutníky můžete podpořit na náš účet:

6024090001/2700

Klášteř Pražského Jezulátka
Karmelitská 9,
118 00 Praha 1 – Malá Strana
mail@pragjesu.info